

EXERCICI 6 - 7: LITERATURA UNIVERSAL / ARTS ESCÈNIQUES
(Durada: 1h 30 min)

MATÈRIA 1. LITERATURA UNIVERSAL

La caiguda de la Casa Usher

Durant tot el dia tapat, gris i silenciós de la tardor d'aquell any, quan els núvols flotaven anguniosament baixos al cel, passava amb el meu cavall, sol, per una extensió de terra ben trista, i quan les ombres de la nit començaven a fer acte de presència, em vaig trobar a les envistes de la desolada Casa d'Usher. No sé com va ser, però en fer-li la primera ullada a l'edifici, es va apoderar del meu esperit un sentiment de malenconia insofrible. Dic insofrible perquè no l'atenuava cap altre sentiment més agradable per la seua poesia, d'aquells que empra la ment per a rebre fins i tot les imatges naturals més dures d'allò desolat i terrible. Vaig mirar l'escena que tenia al davant -la casa i els elements senzills del paisatge que l'envoltava, les parets tristes, les finestres buides que semblaven ulls, uns pocs joncs pudents i uns quants troncs blancs d'arbres podrits- amb una depressió profunda de l'ànima que només podia comparar-se adequadament amb una única sensació terrenal: la ressaca de l'opi, l'amarga recaiguda de la vida diària, l'horrible caiguda del vel. Era una gelor, un defalliment, un emmalaltiment del cor, una tristesa sense pal·liatius de la ment que cap punxada de la imaginació podia transformar en quelcom de sublim. Què era -vaig parar-me a pensar-, què era allò que tenia la Casa d'Usher que tant m'acovardia? Era un misteri al qual no podia trobar-li solució, com tampoc no podia enfrontar-me a les fantasies tètriques que poblaven el meu pensament. Em vaig veure forçat a conformar-me amb la conclusió insatisfactòria que, tot i que, sens dubte, hi ha combinacions de coses molt senzilles i naturals que tenen el poder d'afectar-nos així, l'anàlisi d'aquest poder rau en consideracions que se'ns escapen. Era possible, vaig pensar, que una simple reordenació dels elements de l'escena, dels detalls de la imatge, fora suficient per a modificar; o potser per a destruir, la seua capacitat d'impressionar-me dolorosament; i actuant d'acord amb aquesta idea, vaig estirar-li la brida al cavall i el vaig dirigir cap a la vora abrupta d'un petit estany de muntanya negra i llòbrec, d'aigües tranquil·les i brillants, que hi havia al costat de casa, i vaig contemplar, però amb una esgarripança més intensa que abans, les imatges reflectides i invertides dels joncs grisos, dels troncs horribles i de les finestres buides que semblaven ulls.

Edgar Allan Poe. *La caiguda de la casa Usher. Relats de terror*. Edicions Bromera

1. Responen les preguntes següents:

- A partir d'aquest fragment de *La caiguda de la casa Usher* d'Edgar Allan Poe, exposeu les característiques de la novel·la romàntica. Feu servir exemples del text per a justificar la vostra exposició. (2,5 punts)
- Ubiqueu l'obra d'Allan Poe dins el seu context literari. Quin gènere literari conreat per aquest autor es consolidà en aquest període? (2,5 punts)

2. Quins són els poemes homèrics? Situeu-los en el temps. Exposeu-ne l'argument i les característiques. (5 punts)

Matèria 1. Criteris de qualificació

- La qualificació de l'exercici correspon a la mitjana aritmètica sense decimals de les qualificacions obtingudes en cadascuna de les dues matèries.
- Per a la superació de l'exercici cal obtenir una qualificació mínima de 4 punts en cadascuna de les matèries i una nota mitjana que no siga inferior a 5 punts.

MATÈRIA 2. ARTS ESCÈNIQUES

1. Expliqueu els conceptes “monòleg”, “acotació”, “a part” i “acte” en referència a les obres dramàtiques. (4 punts)

2. A partir d'aquest fragment de *Parella oberta*, peça de Dario Fo, elaboreu una proposta escènica tenint en compte els aspectes següents: (6 punts)

- Interpretació: caràcter, veu, gestos i moviments.
- Espai i ambientació: decorats, il·luminació, *atrezzo* i so.
- Caracterització dels personatges: vestuari, maquillatge i perruqueria.

Dins d'un apartament, un home crida desesperat a la porta d'un bany.

EII:

No sigues fava, Antònia, ¡ix d'ací!, parla, què estàs fent? Mira, potser tens raó i la culpa és meua, però ix, per favor. Obri la porta. Podem parlar-ho. ¡Déu meu! Per què has de fer que tot siga una tragèdia? No podem parlar les coses com si fórem persones intel·ligents! (*mira pel forat del pany*) Què estàs fent? Estàs boja i a més no t'importa, això és el que et passa.

Ella ix per un costat, ell no la veu.

Ella:

Aqueixa boja que està ací tancada soc jo, per cert, això és el bany. Aquesta altra persona que em suplica que no faça ximpleries és el meu home.

EII:

Antònia! Ix, per favor!

Ella:

Vaig a prendre'm un còctel de píndoles!

EII:

Digues alguna cosa, per favor.

Ella:

El meu home ha trucat a una ambulància. Faran avall la porta.

EII:

Els dels primers auxilis ja venen cap ací. Van a tirar la porta. Déu meu, és la tercera vegada.

Ella:

El que menys m'agrada dels tractaments d'emergència és que et fan lavatives, aqueix maleït tub que et fiquen, i després et quedes sense esma durant tants dies...

EII:

Antònia, digues alguna cosa, encara que només siga per dir-me com estàs. Me'n vaig, Antònia, me'n vaig i no em veuràs mai més. (*Mira pel forat del pany, intenta obrir la porta*).

Ella:

En una altra ocasió vaig voler saltar per la finestra. Em va agafar quan estava a punt de despegar. (*Ella puja a una finestra, ell l'agafa pel turmell*).

Text adaptat

Matèria 2. Criteris de qualificació

- La qualificació de l'exercici correspon a la mitjana aritmètica sense decimals de les qualificacions obtingudes en cadascuna de les dues matèries.
- Per a la superació de l'exercici cal obtindre una qualificació mínima de 4 punts en cadascuna de les matèries i una nota mitjana que no siga inferior a 5 punts.

EJERCICIO 6 - 7: LITERATURA UNIVERSAL / ARTES ESCÉNICAS
(Duración: 1h 30 min)

MATERIA 1. LITERATURA UNIVERSAL

La caída de la Casa Usher

Durante todo el día de otoño, triste y oscuro, silencioso, cuando las nubes se cernían bajas y pesadas en el cielo, crucé solo, a caballo, una región singularmente lúgubre del país; y, al fin, al acercarse las sombras de la noche, me encontré a la vista de la melancólica Casa Usher. No sé cómo fue, pero a la primera mirada que eché al edificio invadió mi espíritu un sentimiento de insoportable tristeza. Digo insoportable porque no lo atemperaba ninguno de esos sentimientos semiagradables por ser poéticos, con los cuales recibe el espíritu aún las más austeras imágenes naturales de lo desolado o lo terrible. Miré el escenario que tenía delante -la casa y el sencillo paisaje del dominio, las paredes desnudas, las ventanas como ojos vacíos, los ralos y siniestros juncos, y los escasos troncos de árboles agostados- con una fuerte depresión de ánimo únicamente comparable, como sensación terrena, al despertar del fumador de opio, la amarga caída en la existencia cotidiana, el horrible descorrerse del velo. Era una frialdad, un abatimiento un malestar del corazón, una irremediable tristeza mental que ningún acicate de la imaginación podía desviar hacia forma alguna de lo sublime. ¿Qué era -me detuve a pensar-, qué era lo que así me desalentaba en la contemplación de la Casa Usher? Ministerio insoluble; y yo no podía luchar con los sombríos pensamientos que se congregaban a mi alrededor mientras reflexionaba. Me vi obligado a incurrir en la insatisfactoria conclusión de que mientras hay, fuera de toda duda, combinaciones de simplísimos objetos naturales que tienen el poder de afectarnos así, el análisis de este poder se encuentra aún entre las consideraciones que están más allá de nuestro alcance. Era posible, reflexioné, que una simple disposición diferente de los elementos de la escena, de los detalles del cuadro, fuera suficiente para modificar o quizá anular su poder de impresión dolorosa; y, procediendo de acuerdo con esta idea, empujé mi caballo a la escarpada orilla de un estanque negro y fantástico que extendía su brillo tranquilo junto a la mansión; pero con un estremecimiento aún más sobrecogedor que antes contemplé la imagen reflejada e invertida de los juncos grises, y los espectrales troncos, y las vacías ventanas como ojos.

Edgar Allan Poe. *La caída de la casa Usher. Cuentos*, 1. Alianza Editorial, 2005

1. Responde las preguntas siguientes:

- A partir de este fragmento de *La caída de la Casa Usher* de Edgar Allan Poe, indica las características de la novela romántica. Justifica tu exposición con ejemplos extraídos del texto. (2,5 puntos)
- Sitúa la obra de Edgar Allan Poe dentro de su contexto literario. ¿Qué género literario cultivado por este autor se consolidó en este período? (2,5 puntos)

2. ¿Cuáles son los poemas homéricos? Sitúalos en el tiempo. Explica su argumento y sus características. (5 puntos)

Materia 1. Criterios de calificación

- La calificación del ejercicio será la media aritmética sin decimales de las calificaciones obtenidas en cada una de las dos materias.
- Para la superación de este ejercicio habrá que obtener una calificación mínima de 4 puntos en cada una de las materias y una nota media que no sea inferior a 5 puntos.

MATERIA 2. ARTES ESCÉNICAS

1. Explica los términos “monólogo”, “acotación”, “aparte” y “acto” en relación a las obras dramáticas. (4 puntos)

2. A partir de este fragmento de *Pareja abierta*, pieza de Dario Fo, elabora una propuesta escénica teniendo en cuenta: (6 puntos)

- Interpretación: carácter, voz, gestos y movimientos.
- Espacio y ambientación: decorados, iluminación, *atrezzo* y sonido.
- Caracterización de los personajes: vestuario, maquillaje y peluquería.

Interior de un apartamento, un hombre llama desesperado a la puerta de un baño.

Él:

No seas tonta, Antonia, ¡sal de ahí!, di algo. ¿Qué estás haciendo? Mira, tal vez tienes razón, es culpa mía, pero sal, por favor. Abre la puerta. Podemos hablarlo todo, ¡Dios! ¿Por qué tienes que hacer de todo una tragedia? ¡No podemos hablar las cosas como personas inteligentes! (*se asoma por la cerradura*) ¿Qué estás haciendo? Estás loca y además no te importa, eso es lo que te pasa.

Ella sale por un lado, él no la ve.

Ella:

Esa loca que está ahí encerrada soy yo, por cierto, eso es el baño. Esa otra persona, el tipo que me está suplicando que no haga ninguna tontería, es mi marido.

Él:

¡Antonia! ¡Sal, por favor!

Ella:

¡Me voy a tomar un cóctel de pastillas!

Él:

Di algo, por favor.

Ella:

Mi marido ha llamado a una ambulancia. Van a tirar la puerta.

Él:

El equipo de primeros auxilios ya viene hacia aquí. Van a tirar la puerta. Dios, es la tercera vez...

Ella:

Lo que no me gusta de los tratamientos de emergencia es que te hacen lavativas. Ese maldito tubo que te meten, y luego te quedas como pasmada tantos días...

Él:

Antonia, di algo, aunque sólo sea para decirme cómo estás. Me voy, Antonia, me voy y no me vas a ver nunca más. (*Se agacha y se asoma por la cerradura, trata de abrir la puerta*)

Ella:

En otra ocasión traté de saltar por la ventana. Me pescó justo cuando estaba despegando. (*Se sube a una ventana, él la coge del tobillo*)

Texto adaptado

Materia 2. Criterios de calificación

- La calificación del ejercicio será la media aritmética sin decimales de las calificaciones obtenidas en cada una de las dos materias.
- Para la superación de este ejercicio habrá que obtener una calificación mínima de 4 puntos en cada una de las materias y una nota media que no sea inferior a 5 puntos.